

NAŠA

ZÁCHRANKA

2024 | 2

Firemný časopis Záchrannej zdravotnej služby Bratislava

NAŠI KOLEGOVIA

Petrana a Miriam /RZP Zvolen/:
Box ako forma psychohygieny
aj životná filozofia

PRÁVNA PORADŇA

Otázky a odpovede
Dieta a právo pri poskytovaní
neodkladnej zdravotnej starostlivosti

VZDELÁVANIE

Kazuistika
Priorita: N... nie je výjazd, ako
výjazd

Obsah

- 3 **EDITORIÁL**
Rastislav Klunga
- 4-6 **NAŠI KOLEGOVIA**
Petrona a Miriam /RZP Zvolen/: Box je nielen forma psychohygieny, ale aj životná filozofia
- 7-8 **Z NAŠICH REGIÓNOV**
UHPO: D1/Tunel Ovčarisko
- 9-10 **Z NAŠICH REGIÓNOV**
Edurescue 2024
- 12-13 **VZDELÁVANIE**
RALLYE REJVÍZ 2024
- 14-16 **VZDELÁVANIE**
Kazuistika: Priorita N... nie je výjazd, ako výjazd
- 17-20 **PRÁVNA PORADŇA**
Otázky a odpovede
- 21 **Z NAŠICH ÚSEKOV**
Údržba a prevádzka SMV radí
- 22-23 **Z NAŠEJ ZÁCHRANKY**
Zaujímavosti zo života v našej záchranke

Naša Záchranka
2024 | 2

Vydáva:

Záchranná zdravotná služba Bratislava
Antolská 11, 851 07 Bratislava
E-mail: komunikacia@emergency-ba.sk

Redakčná rada:

Slavomír Gruška, Darina Schreková, Beáta Zúborová

Titulná fotografia: Simona Tvoríková

Grafická úprava: Beáta Zúborová

ČASOPIS JE DOSTUPNÝ
AJ V ONLINE VERZII

QR code linking to the online version of the magazine.

 Záchranná zdravotná služba Bratislava

 nasa_zachranka

Nevyžiadané materiály sa stávajú vlastníctvom vydavateľa. Žiadna časť nesmie byť reprodukováná ani inak použitá bez predchádzajúceho písomného súhlasu. Pre ďalšie informácie kontaktujte, prosím, vydavateľa. Všetky práva sú vyhradené. Nepredajné.

■ ■

“Naším spoločným cieľom je zabezpečiť najvyššiu úroveň prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti a na konci služby mať spokojného pacienta.”

■ ■

Milí kolegovia,

s pokorou a rešpektom som prijal ponuku byť hlavným záchranárom našej záchranky.

V záchrannej zdravotnej službe pracujem už pätnásť rokov a prešiel som rôznymi pozíciami, od zdravotníckeho záchranára vo výjazde cez edukačnú a tréningovú činnosť, až po stredný manažment. Rôzne súťaže, prezentácie na odborných fórach, vedenie pracovných skupín, či vlastné sústavné vzdelávanie ma posúvali neustále vpred. A samozrejme, aj perfektný tím ľudí, ktorých som počas mojej kariérovej cesty stretal, bol pre mňa veľkou inšpiráciou.

Nastal však čas vystúpiť z komfortnej zóny a vykročiť ďalej. Táto nová etapa prináša mnoho výziev, ale aj príležitostí. Na začiatok by som sa chcel prioritne venovať zlepšeniu procesov v našej záchranke a posilneniu tímovej spolupráce. Spôsob a nástroje, ktorými budeme vo vedení riešiť aktuálnu problematiku organizácie, sa v konečnom výsledku premietnu do atmosféry, odbornosti a procesov na našich staniach, kde každý deň vy - naši lekári, záchranári a vodiči, podávate svoj najlepší výkon. Lebo vy ste to najdôležitejšie, čo naša záchranka má. Všetko čo sa deje na úrovni regiónov alebo riaditeľstva má prispievať k tomu, aby vaše podmienky a výsledky v práci boli čo najlepšie. Naším spoločným cieľom je zabezpečiť najvyššiu úroveň prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti a na konci služby mať spokojného pacienta.

Jednou z mojich kľúčových oblastí, ktorej by som rád venoval najviac pozornosti, je metodické a odborné vedenie, kontrola a vyhodnocovanie činnosti záchranárov a vodičov.

Je pre mňa prioritou zabezpečiť, aby každý člen nášho tímu mal potrebnú podporu, vzdelanie a vybavenie na poskytovanie čo najlepšej zdravotnej starostlivosti. Personálne zabezpečenie staníc a plánovanie je ďalším dôležitým aspektom mojej práce.

V spolupráci s regionálnymi vedúcimi záchranármi koordinujeme optimálne obsadenie služieb a prevádzku ako takú. S novou vedúcou úseku vzdelávania sa budeme snažiť nastaviť funkčnú a odbornú prípravu všetkých členov tímu. Úzko spolupracujeme s vedúcim skladu ohľadom zásobovania staníc liekmi a zdravotníckym materiálom. Už teraz sa môžem poďakovať za veľkú podporu kolegom z ekonomicko-personálneho úseku, IT, úseku komunikácie, právneho a chlapcom z údržby SMV. Bez ich masívnej podpory by tieto činnosti neboli zvládnuteľné. Rovnako si veľmi vážim dobre nastavenú spoluprácu s odborným zástupcom a riaditeľom našej záchranky.

Ak ste pri čítaní došli až sem, som rád. Aby to však nebolo len o prázdnych slovách, už čoskoro vám predstavíme pár novinek, ktoré zjednodušia vašu prácu a začnú unifikáciu a elektronizáciu procesov.

Je pre mňa veľmi dôležité, aby tím ľudí, ktorý teraz riadi našu záchranku, bol a ostal stabilný, aby sme sa mohli v pokoji a nemennosti pripraviť na blížiacu sa výberové konanie na prevádzkovanie ambulancií ZZS, pri zachovaní kontinuity a kvality prevádzky.

Kolegovia, ďakujem za vašu každodennú prácu. Verím, že prežívate krásne leto v plnom zdraví.

Teším sa na stretnutie v októbri na Šachtických.

S úctou,

Rastislav Klunga

Naši kolegovia

PETRANA A MIRIAM

Text Petrana Motyčková, Miriam Mikulková, Darina Schreková
Foto Petrana Motyčková, Miriam Mikulková

PETRANA A MIRIAM, DVE NEOBYČAJNÉ ŽENY ZO STANICE RZP ZVOLEN, KTORÉ NIELENŽE ZACHRAŇUJÚ ŽIVOTY AKO ZDRAVOTNÍCKE ZÁCHRANÁRKY, ALE TIEŽ NACHÁDZAJÚ VÁŠEŇ A SILU V RINGU. BOX NIE JE PRE NE LEN ŠPORT, JE TO AJ SPÔSOB, AKO SA VYROVNAŤ S NÁROČNÝMI SITUÁCIAMI, KTORÉ IM PRINÁŠA ICH KAŽDODENNÁ PRÁCA. SPOZNAJTE PETRANU A MIRIAM A DOZVIETE SA, ŽE ODVAHA A ODHODLANIE SÚ KLÚČOVÉ NIELEN PRI ICH PRÁCI, ALE AJ PRI DOSAHOVANÍ OSOBNÝCH VÍŤAZSTIEV.

AKÁ BOLA VAŠA CESTA K PRÁCI ZDRAVOTNÍCKEJ ZÁCHRANÁRKY? BOLO TO VAŠE POVOLANIE SNOV?

PETRANA:

Už od strednej školy som vedela, že chcem robiť v zdravotníctve. Nikdy ma to neťahalo k stereotypnej práci, preto som vedela, že nemocničné oddelenia nebudú nič pre mňa, a viac ma to ťahalo smerom k záchránke.

MIRIAM:

Záchránka nebola moje povolanie snov, mojim snom bolo pracovať na novorodeneckom oddelení. Záchránka prišla úplne náhodne, keď Falck otváral stanice a dostala som ponuku. No a karty boli rozdane.

“

MIRIAM:

*BOX NETREBA VNÍMAŤ
IBA AKO ŠPORT,
ALE AJ AKO
ŽIVOTNÚ FILOZOFIU
A SKVELÚ FORMU
PSYCHOHYGIENY.*

”

“

PETRANA:

BOX MA LÁKAL DLHŠIU DOBU, ALE NIKDY SOM SA K NEMU NEODHODLALA. PRAVDOU JE, ŽE MA K BOXU DOHNALA MIRIAM A SOM JEJ ZA TO VEĽMI VĎAČNÁ. NAŠLA SOM NIEČO, ČO MA NAOZAJ BAVÍ.

”

AKÉ BOLI VAŠE ZAČIATKY NA NAŠEJ ZÁCHRANKE?**PETRANA:**

Priznám sa, že začiatky pre mňa nikdy nie sú ľahké. Pred prácou v záchranke má človek istý rešpekt a musí si zvyknúť na to, že má v rukách životy druhých. Vždy sa nájdu situácie kedy to je ľahšie, a kedy zase ťažšie.

MIRIAM:

Do bratislavskej záchranky som nastúpila pri otvorení s-kových staníc. Keďže som na záchranke pracovala aj pred tým, začiatky ťažké neboli.

ČO VÁS V PRÁCI USPOKOJUJE A DOKÁŽE POTEŠIŤ? A NAOPAK, SÚ SITUÁCIE, KTORÉ VÁS VEDIA VYVIESŤ Z MIERY?**PETRANA:**

Najväčším potešením je, keď niekomu dokážete pomôcť. Nie je to však ľahké, práca s ľuďmi je ťažká, a preto sa niektoré situácie snažím filtrovať vo voľnom čase.

MIRIAM:

Mňa, chvalabohu, práca v zdravotníctve baví, vždy poteší, keď dokážem pomôcť. Skôr ma vyvádza z miery, ako je ZZS zneužívaná, ale nedá sa to nijako ovplyvniť, tak sa snažím hnev a stres eliminovať koníčkami vo voľnom čase.

DOZVEDELI SME SA, ŽE MÁTE ZAUJÍMAVÝ KONÍČEK. ČO VÁS INŠPIROVALO ZAČAŤ S BOXOM?**PETRANA:**

Box ma lákal dlhšiu dobu, ale nikdy som sa k nemu neodhodlala. Pravdou je, že ma k boxu dohnala Miriam a som jej za to veľmi vďačná. Našla som niečo, čo ma naozaj baví.

MIRIAM:

Postava. 😊 Chcela som schudnúť a bolo mi povedané, že box je na formovanie postavy veľmi dobrý. Oslovila som trénera, išla na ukážkovú hodinu kde som zistila, že moja kondícia je biedna, ale zaplatila som si 10 tréningov a povedala si, buď – alebo. A už chodím rok, baví ma to, z boxu sa stala malá závislosť a kilá idú dole. 😊

AKO ČASTO SA VÁM PODARÍ TRÉNOVAŤ? ROBÍTE BOX LEN REKREAČNE ALEBO SI OBČAS DÁTE AJ ZÁPAS V RINGU V RÁMCI NEJAKEJ SÚŤAŽE?**PETRANA:**

Snažím sa trénovať 2-3x do týždňa, podľa toho ako to vyjde. Zatiaľ sa držím len pri tom, že je to rekreačne, ale po pravde rozmýšľam, že by som skúsila aj nejaký zápas.

MIRIAM:

Snažím sa trénovať 2-3x do týždňa, všetko závisí od toho, koľko a aké sú služby, ale sú dni, kedy sa aj po náročnej službe teším na tréning a vybijem do vreca všetku zlosť a stres. Robím box len rekreačne, lebo pre seniorov, ako som ja, už súťaž nerobia, 😊 ale s mojím trénerom je to adrenalínové aj bez ringu.

ČO VNÍMATE AKO NAJVÄČŠÍ BENEFIT TRÉNOVANIA BOXU V SÚVISLOSTI S VAŠOU PRÁCOU? JE BOX A PRÁCA SPOJENÍM, KTORÉ FUNGUJE?

PETRANA:

Určite to je dobré na to, aby ste si vyvetrali hlavu a lepšie sa sústredili na prácu.

Tým, že na záchranke sa môžete stretnúť s rôznym typom ľudí sa človek cíti aj trochu bezpečnejšie, keď ovláda nejakú sebaobranu.

Prínosom je aj kondička, lebo nikdy nevíete kam vás pošlú.

MIRIAM:

Benefitov to má veľa. V prvom rade na tréningu úplne vypnem hlavu, je to neskutočný reset, a keď už nevládzem a tréner mi povie: „Teraz myslí na koho si nahnevaná“, a verte, toľko sily sa nájde a zrazu je aj ten hnev preč. 😊

Skvelým benefitom je kondícia a sila, ktorú využívame v práci každý deň.

Je príjemné sledovať, ako z trojminútového skákania na švihadle, kde posledná sekunda bola moja smrť, teraz desať minút zvládnem s prehľadom /10 min na švihadle je začiatok každého tréningu/.

A určite je benefitom aj zmena mysle a učenie sa sebadisciplíny a trpezlivosti, ktorá je v našej profesii potrebná a v určitých prípadoch nevyhnutná.

ZREJME JE BOX AJ VÝBORNÁ FORMA PSYCHOHYGIENY. ČO BY STE PORADILI KOLEGOM, KTORÍ BY SA MU CHCELI TIEŽ VENOVAŤ? AKO ZAČAŤ?

PETRANA:

Ak to chcú, nech nad tým dlho nerozmýšľajú a idú do toho, určite to nebudú ľutovať.

MIRIAM:

Nebáť sa a vydržať. Aj keď človek nevládze, tak sa vždy nájde kúsok sily, kedy pokračuje, a to posúva vpred. Box netreba vnímať iba ako šport, ale aj ako životnú filozofiu a skvelú formu psychohygienu. Dôležité je vybrať si správny klub, dobrého a trpezlivého trénera a mať chuť makať a zdokonaľovať sa. Je to náročné, ale tá drina na konci tréningu stojí za to. Ja trénujem v Pästiarskom klube vo Zvolene, pod dohľadom úžasného trénera Dávida Vyletela. Klub vznikol v roku 2019, ale už má na konte mnoho slovenských a medzinárodných úspechov.

MÁTE AJ ĎALŠIE ZÁUJMY ALEBO KONÍČKY, KTORÉ VÁS VEDIA NABIŤ ENERGIU PO NÁROČNÝCH SLUŽBÁCH?

PETRANA:

Veľmi rada športujem, momentálne sa najaktívnejšie venujem boxu a silovým tréningom. V lete, samozrejme, ešte korčule a v zime rada chodím na snowboard.

MIRIAM:

Ja som tak trochu adrenalínový typ. V zime sa venujem skialpu, v lete bike, korčule, pravidelne navštevujem posilňovňu, leziem ferraty, venujem sa turistike a skúsila som horolezectvo.

Pochválím sa zdolanými vrcholmi našich Vysokých Tatier: Lomnický štít, Satan + Satanský hrebeň, Soliskový hrebeň, Jastrabia veža, Gerlach. V júni to boli Koruna Vysokej, Ťažký štít, Vysoká JZ, JV a Dračí štít v jeden deň. Pre mňa skvelý reset a hor sa do letných služieb.

Z našich regiónov

UHPO: D1/TUNEL OVČARISKO

Text Petra Proftová
Foto Petra Proftová

DŇA 9. MÁJA SA KONALO ĎALŠIE SKVELÉ TAKTICKÉ CVIČENIE INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU, KTORÉ MALO OPĀŤ ZA CIEĽ PREVERIŤ A ZLEPŠIŤ SÚČINNOSŤ OPERAČNÉHO STREDISKA ZÁCHRANNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBY SR, POSÁDOK ZÁCHRANNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBY, JEDNOTIEK HASIČSKÉHO A ZÁCHRANNÉHO ZBORU, POLÍCIE SR A PRACOVNÍKOV NÁRODNEJ DIAĽNIČNEJ SPOLOČNOSTI. SCENÁR CVIČENIA SIMULOVAL DOPRAVNÚ NEHODU NA DIAĽNICI D1 V TUNELI OVČIARSKO.

UDALOSŤ A PRIEBEH CVIČENIA

Autobus smerujúci z Bratislavy do Žiliny havaroval, keď šofér náhle stratil vedomie. **Následkom straty kontroly došlo k zrážke autobusu s dvoma osobnými vozidlami.** Nehodu si operátor DS všimol cez kamerový systém a okamžite kontaktoval tiesňovú linku. Operátor Krajského operačného strediska v Bratislave spracoval informácie a postúpil ich na KOS Žilina.

Dispečer KOS Žilina vyslal na miesto nehody tri posádky ZZS v zložení RLP a 2x RZP, jednotky HaZZ z Bytče a Žiliny a Políciu SR. Následne kontaktoval operátora NDS pre overenie situácie, ktorý potvrdil zrážku autobusu a dvoch osobných vozidiel s najmenej 8-10 zranenými.

KOS Žilina následne vyslalo ďalšie tri posádky RZP, záchrannú brigádu HaZZ Žilina, jednotku SŠPO Považský Chlmec a evakuačný autobus. Vzhľadom na poveternostné podmienky nebola možná pomoc Vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby.

TUNEL OVČARISKO
Diaľničný dvojrúrový tunel. Dĺžka severnej tunelovej rúry je 2 348 m, južnej tunelovej rúry 2 367 m. Je súčasťou diaľničného obchvatu Žiliny. Nachádza sa na diaľnici D1 v úseku Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka. V plnom profile bol po štvrtstoročí od prvotného razenia odovzdaný do definitívneho užívania motoristickej verejnosti dňa 29. januára 2021.

ZÁSAH NA MIESTE

Po príchode HaZZ Žilina veliteľ zásahu (VZ) preveril situáciu a začal koordinovať zásah hasičov. VZ spolupracoval s riadiacim velínom tunela na ovládaní požiarnotechnických zariadení a bezpečnostných prvkov.

Zasahujúce posádky ZZS si po príchode na miesto udalosti rozdelili veliteľské pozície. Naša RZP posádka sa zhostila triedenia zranených, pričom spolupracovala s hasičmi na transporte zranených do hniezda zranených. Posádky následne poskytovali potrebnú zdravotnú starostlivosť.

FIGURANTI A ZRANENÍ

Slovenský červený kríž - územný spolok Žilina zabezpečil 20 figurantov, vrátane dobrovoľníkov SČK a študentov urgentnej zdravotnej starostlivosti.

Na mieste bolo simulovaných 20 zranených osôb: 10 bez zranenia, 3 s ľahkými poraneniami, 5 s ťažkými poraneniami a 2 osoby zomreli na mieste.

Bezprostredne po ukončení cvičenia sa uskutočnil debríng posádok ZZS, kde zasahujúce posádky vyhodnotili priebeh, koordináciu a spoluprácu s ostatnými zložkami IZS na mieste udalosti. Cvičenie potvrdilo vysokú úroveň profesionálneho nasadenia a pripravenosti všetkých zúčastnených zložiek.

Toto taktické cvičenie bolo kľúčové pre preverenie a zlepšenie schopnosti rýchlo a efektívne reagovať na hromadné dopravné nehody. Všetky zložky IZS preukázali vysokú úroveň pripravenosti a profesionálny prístup, čo prispieva k lepšej ochrane a záchrane ľudských životov v reálnych situáciách.

Z našich regiónov

Text Michal Haluška
Foto OZ Edurescue

EDURESCUE 2024

V DŇOCH 26. - 28. APRÍLA 2024 SA V LIPTOVSKÉJ OSADE USKUTOČNILA EDUKAČNO-SÚŤAŽNÉ PODUJATIE EDURESCUE ACADEMY 2024. ORGANIZOVAHO HO OZ EDURESCUE V SPOLUPRÁCI S KATEDROU URGENTNEJ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI FAKULTY ZDRAVOTNÍCTVA SZU V BANSKEJ BYSTRICI. NA PODUJATÍ PARTICIPOVALA V RÁMCI SPOLUPRÁCE AJ NAŠA ZÁCHRANKA. PODUJATIA SA ZÚČASTNILI ŠTUDENTI KONČIACICH ROČNÍKOV BAKALÁRSKEHO ŠTÚDIA V ODBORE URGENTNÁ ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ.

POSÁDKY A PRIEBEH SÚŤAŽE

Súťažilo celkovo 23 dvojčlenných posádok, ktoré sa počas troch dní intenzívne zapájali do rôznych aktivít a úloh navrhnutých tak, aby simulovali reálne situácie, s ktorými sa môžu stretnúť v profesionálnej praxi. Cieľom podujatia bolo zopakovanie si teoretických vedomostí aj praktických zručností.

Prvý deň podujatia začal teoretickými prednáškami, vedenými odborníkmi zo záchranárskej praxe. Po zotmení sa súťažné posádky presunuli k nočnej úlohe, ktorá preverila ich schopnosť riešiť krízové situácie v náročných podmienkach. Paralelne pokračoval teoretický blok kazuistík, až do neskorých nočných hodín, čo poskytlo všetkým účastníkom možnosť hlbšieho porozumenia komplexným prípadom z praxe.

Druhý deň podujatia priniesol dva súťažné okruhy. Okrem hlavnej súťaže pre študentov, prebiehala aj súťaž v poskytovaní prvej pomoci, určená pre nižšie ročníky zdravotníckych odborov a laickú verejnosť, ktorej sa zúčastnilo 15 dvojčlenných posádok. Každý okruh obsahoval sériu denných úloh, ktoré boli starostlivo hodnotené na základe presnosti a efektívnosti vykonania úkonov spojených s poskytnutím prvej pomoci.

Pre laickú verejnosť bol pripravený program s ukázkami poskytovania prvej pomoci, čoho sa chopila naša záchranka.

SÚŤAŽNÉ ÚLOHY

Prvá úloha, pripravená Rastislavom Klóngom a Lukášom Daňkom, sa týkala pacienta nájdeného doma bez známok života. Úlohou posádky bolo celkové zhodnotenie situácie, následný manažment pacienta na mieste, ako aj upokojenie vystrašeného „nálezcu“, samozrejme, aj správne vypísanie potrebnej dokumentácie. Posádky hodnotili úlohu ako dobrú skúsenosť a veľmi sa im páčil aj Lukášov herecký výkon.

Druhú úlohu pripravila Monika Kalmanová a zameriavala sa na manažment malígnej tachydysrémie počas sekundárneho transportu. Študenti museli situáciu rozpoznať a správne reagovať farmakoterapiou alebo defibriláciou. Úloha prebiehala autenticky počas jazdy ambulancie ZZS. Posádky ju hodnotili vysoko pozitívne, hlavne ako dobrú skúsenosť rozšíriť si svoje poznatky o lege-artis postup v takýchto situáciách.

Edurescue 2024 ukázala, že kombinácia teoretických vedomostí a praktických zručností je kľúčová pre budúcich profesionálov v oblasti urgentnej zdravotnej starostlivosti a dôsledná príprava je nevyhnutná na zvládnutie náročných výziev, ktoré ich v praxi čakajú. Organizátori už teraz pripravujú ďalší ročník a s nadšením vítajú každú pomoc a podporu. Tešíme sa na ďalšie skvelé zážitky a vzdelávacie momenty, ktoré prinesie Edurescue 2025!

Vzdelávanie

RALLYE REJVÍZ 2024

Text Zuzana Kolníková, Ján Dobiáš, Darína Schreková
Foto Konstantions Joanidis, Raimund Steindl, Ján Dobiáš, Viera Fujáková

"Lidský život je příliš důležitý, než aby byl zmařen!"

TAK ZNIE MOTTO MEDZINÁRODNEJ ODBORNEJ SÚŤAŽE PRE POSÁDKY ZÁCHRANNÝCH ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB RALLYE REJVÍZ, KTOREJ 27. ROČNÍK SA USKUTOČNIL 22. – 26. MÁJA 2024 V KOUTECH NAD DESNOU V ČESKEJ REPUBLIKE.

Rovnako ako za minulé roky sa tu stretli nadšenci a pracovníci v oblasti prednemocničnej zdravotnej starostlivosti z rôznych krajín, ako napr. kolegovia z Holandska, Švajčiarska, Slovinska, Maďarska, Poľska... a, samozrejme, z Česka a Slovenska. Súťaž zhromaždila 9 medických a 68 profesionálnych posádok RZP/RLP z 12 krajín sveta. S posádkami záchranných zdravotných služieb súťažili aj operátori operačných stredísk záchranných služieb, a prebiehala aj súťaž prvosledových hliadok Polície ČR.

Naša záchranka mala tento rok svoje zastúpenie nielen v rade účastníkov, ale aj medzi organizátormi. Jednu z desiatich úloh, s ktorými sa pasovali súťažiaci, s názvom **"Boogie"**, si pripravil **Ján Dobiáš so svojim tímom v zložení: Alena Dudeková, Viera Fujáková, Ján Šimko, Jakub Medved', Dominika Kučerová, Mária Magulová a Áron Bazsó**. Kolegovia sa zhostili aj úloh rozhodcov a figurantov. Súťažná úloha simulovala situáciu, kedy bola skupinka turistov zasiahnutá bleskom a utrpela viacero zranení.

V samotnej súťaži, konkrétne v kategórii **RLP freestyle**, kde je možné ľubovoľné zloženie posádky v maximálnom počte štyria, nás zastupoval **Woman rescue team v zložení: Ema Gavajdová, Mária Ištenešová, Viktória Jarábeková a Monika Výboštková**. V kategórii **RLP štandard**, kde posádku tvorí jeden lekár a dvaja NLZP, to bola posádka **RLP Dúbravka, konkrétne Zuzana Kolníková, Adam Šaradín a Ján Belačič**.

Aby sa tohtoročná Rallye Rejvíz ešte viac podobala realite, priniesla súťaž niekoľko noviniek v organizačnej štruktúre súťaže. Novinkou bolo napr. vydávanie výziev. Súťažné úlohy boli vydávané prostredníctvom mobilnej aplikácie v podobe zasielania výziev na zásah cez elektronický systém na kontaktný telefón súťažiacich.

Posádky dostávali informácie o zásahu bezprostredne pred jeho začiatkom, a po celé trvanie súťaže netušili, koľko úloh a v aký čas ich čaká. Zároveň, na začatie výjazdu neboli požadované povestné a obľúbené „dve minúty“, ale bolo k dispozícii o čosi viac času. Informácie o úlohe boli komunikované formou, akú všetci dobre poznajú, a to z AVL prístrojov. Posádky sa tak napr. dozvedeli, že na farme niekoho napadla krava, sedí na zemi, zle sa mu dýcha a stoná, alebo, že na železničnej stanici pán spadol z bicykla a nereaguje, či na lúke skupinu turistov zasiahol blesk. Vždy po príchode na miesto udalosti posádka začala prácu rovnako ako v realite, každý člen mal svoju úlohu a pozíciu ktorú zastával a snažil sa situáciu čo najlepšie vyhodnotiť a zvládnuť. V tomto kontexte sa ukázalo, akým kľúčovým faktorom je vzdelávanie, vyhľadávanie nových usmernení a postupov, ako aj absolvovanie rôznych kurzov.

“Systematický prístup v duchu XABCDE umožňuje sústrediť sa na podstatné fakty a nestratiť sa v situácii, ktorá môže byť na začiatku neprehľadná. V konečnom dôsledku to poskytuje pacientom najlepšie vyhliadky na prežitie a zlepšuje kvalitu ich budúceho života. Samozrejme, kľúčovým faktorom je tímová spolupráca a snaha každého člena posádky pracovať na maximum. V teréne nikdy nie sme každý sám za seba, ale vždy sme v tom spolu, a to je kľúč k úspechu,” hovorí Zuzana Kolníková, jedna zo súťažiacich.

Tohtoročným špecifikom bolo aj väčšie množstvo úloh, na ktorých sa precvičoval ALS algoritmus, a to aj pri náhлом zastavení obehu pri špecifických situáciách. Súťažilo sa súbežne s policajnými hliadkami, s ktorými sa posádky ZZS stretli a spolupracovali na viacerých úlohách.

“V jednom prípade sme od nich ako first responderov preberali KPR. V druhom sme sa stretli pri incidente strelby vo vlaku, kde ich úlohou bolo najprv zabezpečiť priestor a vysporiadať sa s aktívnym strelcom. Až po zabezpečení priestoru vlaku bolo možné vstúpiť a poskytnúť pomoc zraneným pacientom,” dopĺňa Zuzana Kolníková.

Jedným z vrcholov súťaže, najmä z organizačného hľadiska, bola nočná úloha nazvaná “Magic Night”. Šlo o cvičenie UHPO, kde sa simulovala situácia strelby v škole s aktívnym strelcom a desiatkami zranených.

Na rozdiel od predchádzajúcich ročníkov, tentokrát nepracovala každá posádka samostatne, ako napr. prvá prichodzia na miesto, ale spolupracovala s mnohými ďalšími, nakoľko po príchode na miesto udalosti už bola vykonaná prvotná triáž. Vedúci lekár tak organizoval prácu v hniezde ranených, do ktorej sa postupne zapojili všetky posádky. Po stabilizácii a zaliečení sa pacienti reálne pripravili na odsun a v spolupráci s veliteľom odsunu sa aj skutočne odtransportovali do nemocnice zriadenej v hasičskej zbrojnici. Tam sa na „crash emergency“ odovzdali do rúk lekárom zdravotníckeho zariadenia.

NAŠE SÚŤAŽNÉ POSÁDKY SA NESTRATILI ANI VO VÝRAZNEJ KONKURENCII OSTATNÝCH POSÁDOK. WOMAN RESCUE TEAM OBSADIL PEKNÉ SIEDME MIESTO A RLP DÚBRAVKA KRÁSNE ŠIESTE MIESTO, A TO S MINIMÁLNOU BODOVOU STRATOU NA VYŠŠIE PRIEČKY.

Oveľa dôležitejšie, za čo patrí veľké ďakujeme vedeniu našej organizácie, je však to, že mali naši kolegovia opäť možnosť sa zúčastniť tak prestížneho podujatia, akým RR bezpochyby je. Precvičiť si znalosti a zručnosti, posunúť sa vpred v tímovej spolupráci a naučiť sa nové veci, ktoré bude možné využiť v praxi pri reálnych situáciách a pomôžu pri pomoci pacientom.

Po sobotňajšom vyhlásení výsledkov nasledovala obľúbená spanilá jazda, niekoľko kilometrov „na majákoch“ v kolóne vozidiel PZ, HaZZ a ZZS cez okolité dediny až späť na hotel. A práve spanilá jazda je pre mnohých asi vrcholným zážitkom súťaže.

Pravdou je, že v dnešnej dobe je nálada v spoločnosti a nastavenie aj voči zdravotníkom nie vždy optimálne, alebo také, ako by mohlo byť. Preto je veľmi povzbudzujúce a motivačné vidieť ľudí, ktorí stoja popri ceste, fandia vám, povzbudzujú vás, tešia sa a úprimne ďakujú za vašu prácu. Aj toto môže človeka pozitívne motivovať pre nasledujúce pracovné dni a zároveň ukázať, že naša snaha robiť veci správne má naozaj zmysel.

A ako bolo povedané na začiatku, ***"Lidský život je příliš důležitý, než aby byl zmařen!"***

Vzdelávanie | kazuistika

PRIORITA: N... nie je výjazd ako výjazd

Text RLP Žilina, RLP Námestovo
Foto Freepik.com

Žilinský kraj, november 2023. Posádka RLP Námestovo bola vyslaná k 51 ročnému mužovi, dojazd na miesto udalosti 5 min.

Operátorská diagnóza: bezvedomie – dýcha, priorita: N.

Porucha vedomia, možný úraz elektrickým prúdom.

Krátkodobý (15 - 20 s) kolaps pri práci v montážnej hale, pri vedomí, chodiaci, úraz elektrickým prúdom nepotvrdený.

OBJ.: GCS15, plne orientovaný, neurologicky negat., respir. stabilizovaný, Eupnoe, fyziologický nález Cor. akcia pravidelná, ozvy ohraničené, pulz pravidelný, koža ružová, kapilárny návrat do 2 s.

VF: 190/105...177/100...175/95 mm Hg, PF: 105... 85, sat. O2 97%, TT: afebr., glyk. 6,8 mmol/l., EKG SR, f 85/min, PZ V3-4, intervaly v norme, bez denivelizácie ST, nešpecifické zmeny intraventrik vedenia QRS II, a VL, V3. hlava, HK, DK bez úrazu, brucho BPN, bolesť sine.

Pri príchode RLP pacient pri vedomí, plne orientovaný OPČ, bez poruchy reči, neurologický nález v norme, bez ložiskovej symptomatológie.

Pred aj po liečbe a znížení TK sa cíti dobre, bez vertiga, vomitu, bez bolesti na hrudi, kp kompenzovaný, stabilizovaný, po liečbe pretrvávajú vyššie hodnoty TK.

Pracovné diagnózy: I10 hypertenzia, R55 kolaps.

Výkony: poloha: polosed, IVK20G.

TH.: Tensiomin 25mg sl, MgSO4 1g/100 ml fyz. roztok, fyz. roztok 250 ml kontinual. (priechodnosť žilového vstupu). Lekár indikuje transport do ÚZZ – interná ambulancia, pacient primárne namieta, následne po poučení o možných rizikách a komplikáciách súhlasí. Transport realizovaný cestou RZP, monitoring, priebeh bez komplikácií, odovzdanie v ÚZZ bez komplikácií.

ZÁVER:

VYŠETRENIE PACIENTA: realizované správne a v dostatočnom rozsahu. Pracovné Dg. v ZZS boli určené správne, v súlade s klinickým stavom a dominujúcimi príznakmi.

TH: v súlade so stanovenými pracovnými DG (neagresívna, konvenčná terapia, hodnoty TK upravené na rozsah hodnôt podľa OU CMP). Lekárom RLP bol správne indikovaný transport do ÚZZ za účelom nadväzujúcej DG, DIF DG a TH.

DIAGNÓZA v ÚZZ: napriek absencii neurologickej symptomatológie bolo lekárom OUM indikované CT vyšetrenie hlavy so záverom: SAH – subarachnoidálne krvácanie. Následne bol indikovaný a realizovaný urgentný transport do UVN Ružomberok na NCH intervenciu.

Správne vyhodnotený príznak život ohrozujúceho stavu, ktorý sa na prvý pohľad javil ako výjazd k relatívne nekomplikovanej hypertenzii a krátkodobému kolapsu, ako aj dôsledné vyťaženie pacienta a svedkov udalosti s ohľadom na TO, kde bola udaná podrobná informácia o krátkodobom kolapse, v tomto prípade nejasnej etiológie.

Sled správnych postupov a ich dôkladné vyhodnotenie naviedol lekára a posádku RLP k transportu pacienta do ÚZZ za účelom diferenciálnej diagnostiky stavu. A to aj napriek absencii akýchkoľvek príznakov, ktoré by zjavne svedčili pre CMP etiológiu stavu, prípadne AKS.

Žilinský kraj, koniec novembra. V nočných hodinách vyslaná posádka RZP k 40 ročnému pacientovi s podozrením na NCMP.

Operátorská diagnóza: NCMP priorita N

Okolo druhej hodiny v noci počula matka buchnutie a našla syna spadnutého vedľa postele, mal triašku, ťažšie dýchal, nevedel hýbať ľavou polovicou tela, mal mať poklesnutý ľavý kútik a zhoršenú reč.

Náš príchod na adresu bol o 2.11 h., kedy na siedmom poschodí panelového domu nachádzame pacienta ležať v izbe vedľa postele.

Pri príchode pacient pri vedomí, GCS 15 (4, 5, 6), triaška, komunikuje, reč dysartrická, hlava otočená vľavo a oči deviované vpravo hore, zrenice izokorické, fotoreakcia bilatt. prítomná, hlava nebolí, ľavostranná hemiparéza, mingazzini vľavo pozit., pomočený a koža na pohmat horúca.

Meranie VF: TK 120/75, P 112', D 22', SpO2 97%, glykémia 8,0, TT 40°C, EKG (SR, SF111', bez ak. isch. zmien).

Anamnéza: AA: ibalgin a paracetamol, OA: schizofrénia, LA: olanzapin, sirdulad, aescin.

Od matky sa dozvedáme, že asi týždeň mal ťažkosti: hnačka, bolesť + opuch kĺbov. Bol aj u svojej OL. Naposledy videný v poriadku okolo polnoci, úraz negovali.

Zaistujeme i.v. vstup (G18, PHK), podávame antipyretiká (Metamizol 1g+F1/1 250 ml) a ďalšie roztoky počas transportu F1/1 250 ml.

Keďže pacient neusedí a v paneláku je malý výťah, požiadame o súčinnosť HAZZ. Pacient v plachte transportovaný zo 7. poschodia do našej ambulancie.

Smerujeme do najbližšieho zdravotníckeho zariadenia s CT pracoviskom, a to do 14 km vzdalenej FNŠP Žilina.

Transport:

02.45 h – 2.59 h

Odchádzame z Kysuckého Nového Mesta do FNsP Žilina. Ihneď po naložení pacienta telefonicky kontaktujeme neurologickú príjmovú ambulanciu a informujeme ich, že k nim smerujeme s konkrétnym pacientom. Zároveň poskytujeme aj údaje o pacientovi, aby si ich mohli predbežne vložiť do počítača, a tým urýchliť proces CT vyšetrenia. Počas transportu opakovane realizované merania VF, klinicky pacient bez zmeny.

3.30 h

Na NPA FNsP Žilina čakáme s pacientom na CT vyšetrenie. Pred tým si službukonajúca lekárka pacienta vyšetrila. Po CT opakovane konzultuje výsledok CT a stav pacienta s pracoviskom intervenčnej rádiológie v Martine.

4.15 h

Lekárka rozhodne o podaní Actylízi (7,1 ml bolus, 64 ml/hod. perfuzorom) a transporte do Martina.

4.32 h – 4.53 h

Odchod z FNsP Žilina do UN Martin, kde je následne realizované kontrolné CT vyšetrenie. Bohužiaľ, lekár nás informuje, že je tam úplná ischemia a je príliš veľká, takže trombektómiu realizovať nebudú. Preto sme sa s pacientom museli vrátiť naspäť, čo nám bolo veľmi ľúto, keďže sa jednalo o mladého pacienta.

05.28 h – 06.12 h

Odchod z UN Martin do spádovej nemocnice – KNsP Čadca. Pacientovi sa počas transportu cca. okolo 6.00 h začala rozvíjať anizokoria P 3 mm, Ľ 3,5 mm, inak bez zmeny, komunikoval s nami, TK 110/70, P83', SpO2 98%.

7.13 h

Odovzdaný na NPA KNsP Čadca.

S pacientom sme strávili 5 hodín. Pacient okrem CMP v nemocnici aj zakrvácal. Následne sa u neho vyvinul edém mozgu a nastala mozgová smrť. Bohužiaľ, na deviaty deň pobytu v nemocnici pacient zomiera. Bol tiež pozitívne testovaný na boreliózu.

ZÁVER:

Podľa odborného usmernenia MZ SR pre starostlivosť o pacientov s NCMP v hyperakútnom štádiu, postupovala posádka pri tomto výjazde správne. Pacient sa po celý čas nachádzal v terapeutickom okne, no, bohužiaľ, sa niečo v následnom manažmente pacienta pokazilo, čo, to určí UDZS.

Každopádne, odhliadnuc od finálneho osudu pacienta, by sme veľmi radi vyzdvihli manažment pacienta posádkou RZP, ktorá s pacientom v akútnom stave strávila 5 nočných hodín transportu medzi ÚZZ, počas ktorých mala pacienta dôsledne monitorovaného, priebežne sledovala zmeny klinického stavu, ktoré aj svedomito uviedla v ZoZZSO, ako aj všetky smerovania pacienta a výkony robené v jednotlivých ÚZZ.

Myslíme na to, že pacientov stav sa počas transportu vyvíja a neuspokojme sa s tým, že už ho len prevezieme, alebo, veď je to len sekundár.

PÁR SLOV NA DOPLNENIE:

„Typický príklad toho, že „nie je výjazd ako výjazd“... 5 hodín celkového času pre primárny zásah kategórie Quintet prvej hodiny (FHQ), kde pri CMP v terapeutickom okne by mali rozhodovať minúty. Manažment zásahu zo strany našich záchranárov na výbornú, a to vo všetkých parametroch (časový manažment, terapia, monitoring).

Obzvlášť monitoring v priebehu celého zásahu a jednotlivých prevozov medzi nemocnicami si zasluhuje našu pozornosť, kedy záchranárkou zaregistrovaná rozvíjajúca sa anizokória približne v štvrtej hodine zásahu svedčí o naozaj príkladnej starostlivosti a sledovaní pacienta počas celého priebehu zásahu.

O to viac zamrzí, ak sa aj napriek našej maximálnej snahe nepodarí pacienta zachrániť.“

MUDr. Miroslav Chabroň, hlavný lekár

Právna poradňa

OTÁZKY A ODPOVEDE

Text JUDr. Monika Novotná
Foto Archív ZZS Bratislava, Freepik.com

DIEŤA A PRÁVO PRI POSKYTOVANÍ NEODKLADNEJ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

Občiansky zákonník stanovuje, že spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Avšak spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu až plnoletosťou, teda dovŕšením 18 roku veku alebo výnimočne aj skôr, a to uzatvorením manželstva osobou staršou ako 16 rokov so súhlasom súdu.

Aj maloletí však majú spôsobilosť na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku. Pri ostatných právnych úkonoch ich zastupuje zákonný zástupca, spravidla rodičia.

AK POSÁDKA OŠETRUJE MALOLETÉ DIEŤA, KOHO MÁ PODĽA ZÁKONA POUČIŤ A KTO JE OPRAVNENÝ UDELIŤ INFORMOVANÝ SÚHLAS?

Zákon o zdravotnej starostlivosti uvádza, že ak je osobou, ktorej sa má zdravotná starostlivosť poskytnúť maloleté dieťa, o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia ZS, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti **zdravotnícky pracovník poučuje nielen zákonného zástupcu (opatrovníka, poručníka, ...) ale vhodným spôsobom aj maloleté dieťa.**

NIE JE TEDA SPRÁVNE ODIGNOROVAŤ PRÍTOMNOSŤ DIEŤAŤA LEN PRETO, ŽE NA MIESTE SA NACHÁDZA JEHO RODIČ, ALE AK JE TO ČO I LEN TROCHU MOŽNÉ A DOVOĽUJE TO JEHO ZDRAVOTNÝ STAV, JE NUTNÉ PRIMERANOU FORMOU OBOZNÁMIŤ SO ZÁKLADNÝMI INFORMÁCIAMI AJ DIEŤA.

Na poučenie plynulo nadväzuje súhlas alebo nesúhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorý podľa zákona dáva zákonný zástupca dieťaťa.

ZÁROVEŇ VŠAK ZÁKON PRIZNÁVA MALOLETÉMU DIEŤAŤU PRÁVO PODIEĽAŤ SA NA ROZHODOVANÍ V NAJVÄČŠEJ MIERE, KTORÚ DOVOĽUJÚ JEHO SCHOPNOSTI.

Aj zákon o rodine výslovne zakotvuje právo maloletého dieťaťa vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. **Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.**

A napokon Dohovor o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny, ktorý je súčasťou nášho právneho poriadku, v článku uvádza, že na maloletom, ktorý podľa zákona nie je spôsobilý vyjadriť súhlas so zákrokom, sa môže zákrok vykonať jedine so súhlasom jeho zástupcu, inštitúcie alebo osoby, či orgánu ustanoveného zákonom. Názor maloletého sa bude brať vo zvyšujúcej miere do úvahy úmerne k jeho veku a stupňu zrelosti.

ZAPAMÄTAJME SI, ŽE ZÁKONNÝM ZÁSTUPCOM NIE JE STARÝ RODIČ ANI SUSEDA, ALE ANI UČITELKA V ŠKOLE.

VÝNIMKA:

- pri utajenom pôrode sa poučenie adresuje a informovaný súhlas poskytuje iba žena bez ohľadu na jej spôsobilosť na právne úkony.

A ČO V PRÍPADE, KEĎ KAŽDÝ Z RODIČOV CHCE NIEČO INÉ, ALEBO KEĎ POSÁDKA NEPOVAŽUJE ROZHODNUTIE ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCOV ZA SPRÁVNE?

Hoci zákonné znenie je stručné a pomerne jednoznačné, v praxi sa obvykle stretávame s mnohými špecifickými situáciami, ktoré ani zďaleka také čierno-biele nie sú.

ZÁKLADNÉ PRAVIDLO JE, ŽE PRI ROZHODOVANÍ VO VŠETKÝCH VECIACH, KTORÉ SA TÝKAJÚ MALOLETÉHO DIEŤAŤA JE PRVORADÝM HĽADISKOM JEHO ZÁUJEM.

JUDr. MONIKA NOVOTNÁ, LL.M.

Monika absolvovala Právnickú fakultu Trnavskej univerzity a následne postgraduálne štúdium v odbore medicínske právo na Karlovej univerzite v Prahe. Keďže pre témy súvisiace s medicínskym právom a ochranou osobných údajov má osobitnú vášeň, vo svojej právnej praxi sa už viac ako 15 rokov venuje najmä právnym otázkam v oblasti ZZS a DZS, poskytovania zdravotnej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ako aj lekárenskej starostlivosti.

Ako advokátka spolupracuje s poskytovateľmi, odbornými spoločnosťami, komorami aj vzdelávacími inštitúciami a svojimi skúsenosťami a poznatkami prispieva k zvyšovaniu právneho povedomia zdravotníckych pracovníkov.

„ZÁKON O RODINE UVÁDZA, ŽE AK SA RODIČIA NEDOHODNÚ O PODSTATNÝCH VECIACH SÚVISIACICH S VÝKONOM RODIČOVSKÝCH PRÁV A POVINNOSTÍ, NAJMÄ O UDELENÍ SÚHLASU NA POSKYTOVANIE ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI, ROZHODNE NA NÁVRH NIEKTORÉHO Z RODIČOV SÚD.“

Monika Novotná

Okresný súd Nitra 13P 388/2015:

Podľa názoru súdu udelenie súhlasu zo strany matky na poskytovanie ZS maloletému dieťaťu v podobe psychologických a psychiatrických vyšetrení, či udelenie súhlasu s hospitalizáciou je potrebné považovať za bežnú vec týkajúcu sa výkonu rodičovských práv a povinností, a v danom prípade mohla matka preto svoje dieťa samostatne aj zastupovať. Aj v rámci udelenia súhlasu s poskytnutím ZS je potrebné totiž rozlišovať medzi bežnou a podstatnou vecou, kde je potrebné posúdiť najmä konkrétny účel, povahu, následky a riziká poskytnutia ZS, možnosti voľby navrhovaných postupov a riziká odmietnutia poskytovania ZS, pričom pri podstatných veciach v rámci udelenia súhlasu s poskytnutím ZS má zákon v danom prípade na mysli najmä vážne zásahy do zdravia, prípadne zásahy, ktoré by mohli mať trvalé a nezvratiteľné dôsledky, alebo ak hrozí nebezpečenstvo z premeškania.

Dôvodová správa k Dohovoru o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny v článku 48 uvádza, že lekár má povinnosť chrániť pacienta pred rozhodnutiami osôb alebo orgánov, ktorých súhlas je vyžadovaný ak tieto rozhodnutia nie sú v záujme pacienta, a preto by národné právo malo zabezpečiť adekvátne opravný prostriedok.

Zákon o zdravotnej starostlivosti preto dáva poskytovateľovi možnosť dať návrh na súd, ak je to v záujme maloletého dieťaťa, ktorému sa má ZS poskytnúť, ak zákonný zástupca odmietne dať informovaný súhlas. V tomto prípade súhlas súdu s poskytnutím ZS nahrádza informovaný súhlas zákonného zástupcu.

Do rozhodnutia súdu možno vykonávať len také zdravotné výkony, ktoré sú nevyhnutné na záchranu života maloletého dieťaťa.

Ústavný súd Českej republiky v náleze III. ÚS 459/03

V prípade 6-ročného dieťaťa, ktoré trpelo onkologickým ochorením, ktorého liečba nevyhnutne vyžadovala použitie krvných derivátov a rodičia z náboženských dôvodov odmietli transfúziu krvi a žiadali paliatívnu liečbu, súd predbežným opatrením liečbu umožnil, dieťaťu bola podaná chemoterapia spojená s transfúziou krvi a zároveň mu bol ustanovený opatrovník. Rodičia preto podali ústavnú sťažnosť pre porušenie rodičovských práv, ktorá však úspešná nebola. Ústavný súd Českej republiky v náleze III. ÚS 459/03 konštatoval, že ochrana zdravia a života dieťaťa je relevantným a viac než dostatočným dôvodom na zásah do rodičovských práv, pretože ide o hodnotu, ktorá má v systéme ochrany priority. Súdy sú povinné zaistiť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a rodičov, zvláštna pozornosť sa má venovať záujmom dieťaťa, ktoré môžu prevážiť nad záujmami rodičov; predovšetkým nemožno pripustiť, aby rodičia prijímali opatrenia škodlivé pre rozvoj alebo zdravie dieťaťa.

EXISTUJÚ VÝNIMKY, KEDY MOŽNO DIEŤAŤU POSKYTNÚŤ ZS BEZ SÚHLASU ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCU?

Slovenská právna úprava neobsahuje žiadne špecifické ustanovenia, ktoré by pri maloletom dieťati umožňovali iný postup ako je to v prípade dospelého pacienta.

Informovaný súhlas sa teda nevyžaduje napr. pri neodkladnej starostlivosti, ak nemožno včas získať informovaný súhlas, ale ho možno predpokladať, čo bude asi najčastejšia výnimka v prostredí ZZS. Samozrejme tiež vtedy, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

V TEJTO SÚVISLOSTI DÁVAME DO POZORNOSTI PRECÍZNEJŠIU ÚPRAVU V ČESKEJ REPUBLIKE, KTORÁ VÝSLOVNE STANOVUJE, ŽE:

- maloletého možno bez súhlasu zákonného zástupcu hospitalizovať aj v prípade podozrenia na týranie, zneužívanie a zanedbávanie,
- maloletému možno bez súhlasu zákonného zástupcu poskytnúť:
 - a) neodkladnú starostlivosť v prípade podozrenia na týranie, zneužívanie a zanedbávanie,
 - b) neodkladnú starostlivosť ak ohrozuje bezprostredne a závažným spôsobom seba alebo svoje okolie a javí známky duševnej poruchy alebo trpí takouto poruchou alebo je pod vplyvom návykovej látky ak hrozbu pre pacienta alebo okolie nie je možné odvrátiť inak,
 - c) neodkladnú starostlivosť nevyhnutnú k záchrane života alebo zamedzeniu vážneho ohrozenia zdravia.
- ak ide o poskytnutie inej neodkladnej alebo akútnej zdravotnej starostlivosti a súhlas zákonného zástupcu nie je možné získať bez zbytočného odkladu, rozhodne o jej poskytnutí ošetrojúci zdravotnícky pracovník.

MÁ POSKYTOVATEĽ ZZS V SÚVISLOSTI S OŠETRENÍM MALOLETÉHO PACIENTA AJ NEJAKÉ INÉ POVINNOSTI?

Ustanovenie § 79 zákona o poskytovateľoch ukladá poskytovateľovi napríklad povinnosť oznamovať orgánu činnému v trestnom konaní a úradu práce, sociálnych vecí a rodiny ako orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v ktorého obvode sa maloletá osoba zdržiava, podozrenie na sexuálne zneužívanie alebo iné zneužívanie maloletej osoby, znásilnenie maloletej osoby, sexuálne násilie voči maloletej osobe, sexuálne vykorisťovanie maloletej osoby, súlož medzi príbuznými, ktorá sa týka maloletej osoby, týranie alebo zanedbávanie maloletej osoby. Rovnako má poskytovateľ povinnosť oznámiť obci prevzatie osoby maloletej do 15 rokov a mladistvej do 18 rokov, ktoré požili alkoholický nápoj alebo inú návykovú látku.

AKO TEDA MÁ POSÁDKA POSTUPOVAŤ, AK PRI MALOLETOM DIEŤATI NIE JE PRÍTOMNÝ ZÁKONNÝ ZÁSTUPCA?

Predovšetkým odporúčame pokúsiť sa kontaktovať zákonného zástupcu dieťaťa napr. telefonicky ak to okolnosti a stav dieťaťa umožňujú. Zároveň podľa veku a aktuálneho stavu vhodne poučiť dieťa a zistiť jeho názor. Ak sa ani telefonicky nepodarí získať súhlas zákonného zástupcu s výkonmi a transportom, potom prichádza do úvahy poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti bez súhlasu, keďže tento súhlas nie je možné získať, ale je možné ho predpokladať.

Pripomeňme si, že neodkladná zdravotná starostlivosť je zdravotná starostlivosť, ktorá sa poskytuje osobe pri náhlej zmene jej zdravotného stavu, ktorá bezprostredne ohrozuje jej život alebo niektorú z jej základných životných funkcií, bez rýchleho poskytnutia zdravotnej starostlivosti môže vážne ohroziť jej zdravie, spôsobuje jej náhlu a neznesiteľnú bolesť, ktorej bezprostredné neliečenie by mohlo viesť k ohrozeniu jej života alebo zdravia, alebo spôsobuje náhle zmeny správania a konania, pod ktorých vplyvom osoba bezprostredne ohrozuje seba alebo svoje okolie. Neodkladná starostlivosť je aj taká zdravotná starostlivosť, ktorá sa poskytuje pri pôrode a pri vyšetrení, diagnostike a liečbe rýchlo sa šíriacej a život ohrozujúcej nákazy, ak existuje dôvodné podozrenie, že osoba môže byť zdrojom takejto rýchlo sa šíriacej a život ohrozujúcej nákazy. Súčasťou neodkladnej starostlivosti je neodkladná preprava osoby do zdravotníckeho zariadenia, ak si zdravotný stav tejto osoby vyžaduje poskytovanie neodkladnej starostlivosti počas prepravy do zdravotníckeho zariadenia.

Ak ale zákonný zástupca je na mieste zásahu prítomný a posádka s jeho rozhodnutím prijať alebo neprijať zdravotnú starostlivosť nesúhlasí, musí žiadať o súdne rozhodnutie a do tej doby robiť len také výkony, hoci aj proti vôli rodičov, ktoré sú nevyhnutné na záchranu života dieťaťa.

Z našich úsekov

ÚDRŽBA A PREVÁDZKA SMV RADÍ

Text Matej Vachula, technici SMV
Foto Archív ZZS Bratislava

TENTOKRÁT SME S KOLEGAMI Z ÚSEKU ÚDRŽBY A PREVÁDZKY SLUŽOBNÝCH MOTOROVÝCH VOZIDIEL VENOVALI POZORNOSŤ STAROSTLIVOSTI O NAŠ VOZOVÝ PARK.

Starostlivosť o vozidlá, v našom prípade primárne o ambulancie ZZS, spočíva nielen v ich pravidelnej údržbe, čo sa týka technického stavu (servisné prehliadky, kontrola tlaku v pneumatikách, výmena oleja, starostlivosť o karosériu...), ale v rovnakej miere aj v starostlivosti o ich prístrojové vybavenie.

PRE SPRÁVNE FUNGOVANIE A RÝCHLE ODHALENIE MOŽNÝCH PORÚCH PRÍSTROJOV JE NEVYHNUTNÉ ICH UDRŽIAVAŤ PREDOVŠETKÝM V ČISTOTE.

Každodenné upratovanie, dezinfekcia povrchov, nosidiel, prístrojov a podláh sú samozrejmosťou. **Udržiavanie čistoty prístrojového vybavenie sa nemá vykonávať len počas nato určeného dňa v týždni, ale vždy, keď je to nevyhnutné.** Samozrejmosťou by malo byť, že počas práve spomínaného očistného dňa je potrebné vykonať veľkú dezinfekciu ambulancie. Vybrať jednotlivé prístroje, rozobrať ich a vyčistiť.

POĎME SI TO ROZOBRAŤ NA DROBNÉ:

DÝCHAČ

DENNE KONTROLUJEM či sa správne nabíja, tesnosť spojov, stav batérie a v pravidelných intervaloch spúšťam test prístroja. **DBÁM O JEHO ČISTOTU!!!** Je veľmi nepríjemné, ak si váš kolega nájde zanedbané zariadenie, ktoré musí pred použitím rýchlo dávať do poriadku. Rovnako nepríjemné je technikovi prísť do servisu a vidieť, ako v dýchacom prístroji servisný technik nachádza zvyšky krvi, rôzne zaschnuté sekréty, niekedy aj ihlu a pod. Samozrejme, nie je potrebné pripomínať, že s prístrojom v takomto stave sa k pacientom nechodí.

DEFIBRILÁTOR

DBÁM NA JEHO SPRÁVNE ULOŽENIE (SpO₂, káble, EtCO₂, hadičky tlakomera). Hlavne dbám na správne uloženie a odkladanie príslušenstva. Nesnažím sa ho nasilu nahádzať, pomotať, pokrútiť, stačí ho jednoducho zmotať, od prístroja ku koncovke, nie naopak, a správne uložiť. Takto dokážete predĺžiť životnosť káblov o 70%.

ODSÁVAČKA

DBÁM ABY PRI OČISTE NEDOŠLO KU ZVLHČENIU A NAMOČENIU FILTRA, NAKOLKO JEHO VLHKOSŤ VEDIE K ZNEFUNKČNENIU PRÍSTROJA. Správna očista vám zabezpečí, že vám potom zo zariadenia nevychádza nepríjemný zápach. Pri tlakomeri je potrebné dávať pozor na tlakovú hadičku s manžetou pri jej odkladaní, aby neprišlo k poškodeniu so zipsom.

SCHODOLEZ

PRI JEHO VYBERANÍ ČI NAKLADANÍ DBÁME NA TO, ABY SA VISAČE PRACKY NEZAMOTALI DO DVERÍ VOZIDLA, NAKOLKO MÔŽE PRÍSŤ K JEHO POŠKODENIU. Rovnako pri nosidlách, dať pozor aby sme neprechádzali po prackách bezpečnostných pásov, nakoľko tie sa následne lámu.

PAMÄTAJTE, ŽE ČISTOTA AMBULANCIE JE ZÁKLADNÝM PREDPOKLADOM PRE BEZPEČNÚ A ÚČINNÚ ZDRAVOTNÚ STAROSTLIVOSŤ O NAŠICH PACIENTOV. ROVNAKO SA BUDETE URČITE AJ VY SAMI LEPŠIE CÍTIŤ V UPRATANEJ A ČISTEJ AMBULANCI.

Z našej záchranky

ZAÚJÍMAVOSTI ZO ŽIVOTA V NAŠEJ ZÁCHRANKE

Text Darina Schreková
Foto Archív ZZS Bratislava

ĎAKUJEME JAROMÍROVI LUPTÁKOVI ZA 27 ROKOV NEÚNAVNEJ PRÁCE V ZÁCHRANNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBE

Bol si neodmysliteľnou súčasťou nášho tímu ako člen posádky RLP Banská Štiavnica. Vždy s úsmevom na tvári a neochvejným odhodlaním. Nič Ťa neprekvapilo, do práce si chodil v plnom nasadení, pripravený pomôcť tým, ktorí Ťa potrebovali. Tvoj zmysel pre humor a vtipkovanie nám budú nesmierne chýbať.

Záchranári sú viac než iní v prvej línii kontaktu s pacientmi, nemôžu sa skryť za výhodu tímovej práce, pretože sú denne vystavovaní osobnej konfrontácii s pacientmi. Dôležitý je profesionálny prístup a zachovanie všetkých práv pacientov. Ľudskosť a dôstojné zaobchádzanie s chorými sú súčasťou našej profesionality.

Za 27 rokov si bol pri záchrane mnohých životov, Tvoja obetavosť a profesionalita sú pre nás všetkých veľkou inšpiráciou. ĎAKUJEME!

Uži si dôchodok v plnom zdraví a naplno, obklopený rodinou a priateľmi.

Kolegovia z Banskej Štiavnice

PO 36 ROKOCH NEOCENTELNEJ PRÁCE NA ZÁCHRANKE NASTAL ČAS NA ROZLÚČKU

Evička Drexlerová, vedúca úseku údržby a prevádzky budov, sa po rokoch neúnavnej práce rozhodla rozlúčiť.

Jej príbeh je inšpiráciou pre mnohých z nás a pripomienkou, že vytrvalosť, odhodlanie a vášeň pre prácu môžu byť kľúčom k úspechu.

Evičke ďakujeme za jej obetavosť, ochotu pomáhať a za mnohé priateľstvá. Želáme jej zaslúžený oddych, zdravie a nekonečné radosti života.

V PRIEBEHU JEDNÉHO TÝŽDŇA, V RÁMCI JEDNÉHO REGIÓNU, DVE KRÁSNE STRETNUTIA PLNÉ VĎAKY A EMÓCIÍ, KTORÉ NÁM UKAZUJÚ, AKÁ DÔLEŽITÁ JE KAŽDÁ SEKUNDA ŽIVOTA

Náš kolega Martin si bol, tak ako každý týždeň, zahrať s kamarátmi basketbal. Spoluhrač Juraj začal zrazu pociťovať slabosť a skolaboval. Spoluhráči okamžite začali s resuscitáciou a Martin v nej potom pokračoval. Bol v správny čas na správnom mieste. Následný zásah posádky RLP a transport pacienta do SUSCH Banská Bystrica znamenal pre Juraja nový začiatok. Po troch dňoch strávených v nemocnici sa vrátil domov a o dva mesiace už opäť s úsmevom triafal do basketbalového koša. Juraj prišiel osobne poďakovať svojim záchrancom: pánovi MUDr. Ruslanovi Voloshinovi, spoluhračovi Martinovi Korčákovi, a tiež ďalším dvom členom zasahujúcej posádky RLP Ružomberok, Samuelovi Mati a Martinovi Uličnému.

Ďalší príbeh sa odohral v Námestove. Naša posádka RLP, v zložení MUDr. Horanová, Janka Glombová a Lukáš Grebáč, bola vyslaná k 55-ročnému mužovi, ktorý náhle odpadol. Po príchode našli manželku pacienta, ktorá už vykonávala laickú KPR. Naša posádka pokračovala v rozšírenej KPR, čím sa podarilo obnoviť pacientove životné funkcie. Pacient bol následne prevezený na kardiologické pracovisko UNM Martin, kde mu bola realizovaná urgentná PCI. Vďaka rýchlemu a profesionálnemu zásahu našej posádky sa pacient po potrebnej dobe zotavenia vrátil späť do bežného života. Pán Vladimír sa prišiel spolu so svojou manželkou osobne poďakovať za záchranu života našej skvelej posádke v Námestove.

**VEĽKÉ ĎAKUJEME PATRÍ NIELEN JURAJOVI A VLADIMÍROVI ZA ICH VĎAKU,
ALE PREDOVŠETKÝM NAŠIM KOLEGOM.
SME NA VÁS NESMIERNE HRDÍ!**

DECKÁ, ROBIETE NÁM RADOSŤ!

Teší nás, že darčkové poukazy do kníhkupectva urobili našim deťom radosť.

Vidieť ich nadšenie pri výbere kníh, ktoré ich zaujali a inšpirovali, je pre nás skutočne potešujúce.

Sme radi, že sme mohli prispieť k rozvoju ich čitateľských záujmov a podporiť ich lásku k literatúre.

2024 RESCUE

Memoriál Vladimíra Kostolanského

09. - 11. október 2024

Horský hotel Šachtička, Nízke Tatry, Banská Bystrica

XI. ročník

KONGRESU A CELOSLOVENSKEJ SÚŤAŽE
POSÁDOK ZZS

rescue@emergency-ba.sk
www.rescue.emergency-ba.sk